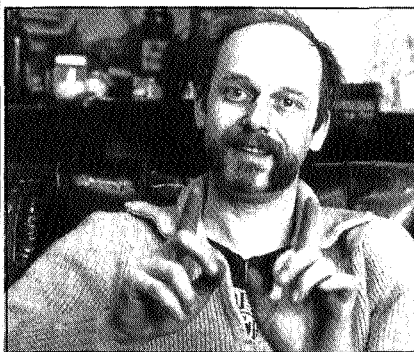

GEURT BUSSER NOORD-GRONINGEN HEEFT NOG SCHONE LUCHT

Jan Abrahamse

Geurt Jetze Busser (38) is geboren in Leeuwarden en bracht zijn vroegste jeugd door in de Brekkenpolder bij Lemmer. Na de HBS in Groningen is hij een jaar op de kunstakademie geweest, maar hij voelt zich desondanks autodidakt. Na de academie maakte hij kennis met het akwarel: 'een gezond, opgewekt materiaal'. Naast verschillende baantjes als magazijnbediende, partikulier chauffeur, verkoper, vormingsleider en leraar bleef hij zijn materiaal, het akwarel, trouw. Hij exposeerde in 1969 voor het eerst in Denemarken, daarna met een tamelijke regelmaat in Nederland en in 1984 in Duitsland. Vanaf 1978 werkt hij als bezeten in het Lauwersmeer en op het Hogeland van Groningen. Zijn woonplaats is Warffum.

Waarom schilder je alleen landschappen?
Ik maak eigenlijk meer luchten dan landschappen. Mijn eerste belang is het materiaal: de waterverf, een mateloos interessant materiaal. Het is al een heel oude Chinese techniek. Werken met waterverf is werken in de vloeibare substantie op de grens naar damp. Het is het meest vluchtige, lichtvoetige, fleurige materiaal om mee te werken. Waterverf is uitermate geschikt om luchten te schilderen, lucht is zonlicht dat gezeefd is door waterdamp. Mijn horizon staat

ook altijd heel laag. Ik word wel een echte slecht-weer-schilder genoemd, laaghangende wolken, regenbuien en nevels. Ik schilder 80 procent lucht en Noord-Groningen is een van de weinige gebieden waar je nog schone lucht hebt. Als je elders schildert, dan heb je lucht die gezeefd wordt door zwavel, lood ed., waardoor je spektakulaire effecten krijgt. Als je door de polders naar Amsterdam rijdt en je ziet een zonsongang dan zeg je: oh, wat geweldig! Het lijkt wel kermis! Als je dat zou schilderen, dan kun je die kleuren zo uit een tube knijpen. In Duitsland, Zwitserland, Frankrijk en Italië schilder ik ook, maar daar staat de horizon altijd hoog op mijn schilderijen met maar 20 procent lucht. Hier wordt de lucht gezeefd door waterdamp, ook in Denemarken is dat het geval. Het licht is zachter en zuiverder.

Vriendelijke eerbied voor de Lauwersmeer

Waarom is het Lauwersmeer jouw favoriete landschap?

Ik herkende daar iets van de Brekkenpolder toen ik er met mijn auto langreed. In de weekends op mooie dagen staat de weg

door de Lauwersmeer vol met auto's. Ik kwam er elke dag en nooit heb ik een reinigingsdienst gezien en mensen die met papierprikkers rotzooi verzamelden, want er bleef geen rommel achter, zoals in andere recreatiegebieden. Ik heb het idee dat de mensen een soort vriendelijke eerbied en zorgvuldigheid voor het gebied hadden. **Waarom heb je nooit in het waddengebied gewerkt?**

Ik heb wel langs de Noordgroningse kust gewerkt in de winter van 1978. Maar tijdens de novemberstormen kreeg ik een voorhoofdholte-ontsteking en ben daar te lang mee blijven rondlopen. Dat betekende dat ik zeer vatbaar ben; ik ben wel 60 keer doorgespoeld in het ziekenhuis. Ik kon dus niet meer buiten werken bij slecht weer. Toen heb ik een vrachtwagen gekocht en daar een luik in gemaakt en een kachelletje en daarmee trek ik de polder in. Als het regent of vriest hoef ik niet mijn gewoonte te onderbreken, maar kan ik binnen werken. En als ik buiten werk en het begint te regenen dan kan ik binnen doorgaan. Op verschillende akwarellen kun je de eerste regendruppels zien van een aankomende regenbui. Ik ga dit jaar met een sloepje het wad op en dan

ga ik met waterverf, water en waterdamp schilderen, dat vind ik de uiterste konsekwentie van het materiaal. Ik kan dan een paar dagen het wad op.

Veel schilders maken schetsen en werken die in hun atelier uit

Dat kan ik niet. Je ogen nemen elke grasriet en zandkorrel waar en dat wordt geprojecteerd op je hersenen en die zeven er van alles uit. Je ontwikkelt een soort ooghand koördinatie waarbij je dingen vastlegt, waarvan je achteraf niet eens bewust bent dat je ze gezien hebt. Als je er dan later oplet, zie je bijvoorbeeld dat er altijd opstijgende luchtstromen op eenzelfde plek en op eenzelfde tijd zijn. Ik ben van 1980 tot 1984 gemiddeld 3 dagen per week naar dezelfde plek in de Lauwersmeer geweest op dezelfde tijd van de dag (natuurtijd). De zon die onderging tussen twee landtongen, het zakken van wolken, het bewegen van licht door mistbanken, de beweging van wind over het water, dat zit me in de spieren en in de botten, niet in mijn hoofd. De grote akwarellen van 80 x 134 cm die ik daar buiten maakte trokken nogal in, dan ging ik er dezelfde avond thuis nog een of twee keer overheen, maar dan had ik de bewegingen nog in de spieren. Als ik dat uitstelde tot de volgende dag dan werd het hakkerig, houtelig. Deze complete serie akwarellen exposeer ik van 15 mei tot 15 juni in het koor van de Martinikerk in Groningen.

Het werk van kollega-schilders is over het algemeen intellectueler. Een verlopende lijn, via het dak van een boerderij en van de dijk naar de horizon van Han Jansen heeft als beeld en als idee een helderheid die ik op mijn eigen volkomen andere manier probeer te bereiken. Ik stel me voor dat Han misschien wel 10 of 20 andere ideeën verwerpt voor hij tot zo'n eenvoudig sterk beeld komt. Zo verwerp ik 10 tot 20 akwarellen voordat er een naar mijn idee goed is.

Waarom woon je in Warffum?

Dit is mijn plek en daarvoor is het een varkensmesterij geweest, zo'n 12 jaar geleden. Het was een ruïne, maar er was wel in geleefd. Het ligt aan de Warffumer Maar. Ik kan mijn boot hier afmeren. Daarbij speelde natuurlijk dat ik geen geld had voor een duurder huis in Groningen of Friesland. Maar ik ben zo mobiel, dat ik overal mijn auto kan neerzetten en kan werken. Soms, zoals verleden jaar, ben ik zo arm als een kerkrat en dan kan ik voor f 5,— diesel kopen en

dan haal ik het Lauwersmeer niet en dan werk ik in de direkte omgeving. Verder is de Lauwersmeer ook niet leuk meer, het is volkomen vergraven.

Heb je ook meegedaan aan de actie Kunstenaars voor de Lauwersmeer?

Alleen in het begin hing er werk van mij in Nieuwspoort in Den Haag. Maar verder had ik geen zin, want met politiek bemoei ik me niet.

Gaat het je dan niet aan het hart dat de Lauwersmeer zo verpest wordt?

Ja, bijzonder. Ik doe daar wat aan door in mijn werk de schoonheid van het gebied vast te leggen. Ik kom aktievoerders tegen die zo in hun aktie opgaan dat ze de rust, de ruimte en de mogelijkheid tot stil genieten volkomen overschreeuwen. Ik besef best dat het ook zeer noodzakelijk is, maar ik laat liever op mijn eigen manier de waarde van het gebied zien. Als ik teveel opgewondenheid bij mezelf toelaat, kan ik geen stil ding meer maken. Een keer kwam een generaal me lastig vallen toen ik aan het schilderen was. Hij stapte uit en vroeg wat ik aan het doen was. Ik zei: ik ben aan het schilderen en wil niet gestoord worden. Hij zei toen dat ik daar niet in de berm mocht staan. Ik heb hem toen verwezen naar de politie in Wehe-Den Hoorn waar ik toestemming van had gekregen om hier te werken. Hij had overigens geen oog voor het gebied en voor mijn werk.

Waarom zit je niet in de BKR (beeldende kunstenaarsregeling)?

Het zou voor mij fnuikend zijn, want ik verbeeld me dat ik fris en opgewekt werk maak en het gaat me aan het hart als dat in kelders en containers wordt opgeslagen of in artotheken, waarvandaan het achter op de fiets wordt meegenomen. Je komt dan al gauw in de verleiding werk van mindere kwaliteit in te leveren, maar dan is het eind zoek. Van de 3-400 werken die ik per jaar maak, vind ik er zelf maar 30 goed. Als ik minder goede werken zou inleveren, krijg ik daarover een vervelend gevoel.

Ik sta voor mijn eigen werk. Ik kwam laatst de sekretaris van de regeling tegen en die zei het gaat zeer slecht, want er zijn al kunstenaars die geen gas meer kunnen betalen en hout moeten stoken. Ik stook al 7 jaar hout, omdat ik het gas niet kan betalen. Dat is mijn trots, 's zomers trek ik met de motorzaag erop uit om hier en daar een boom te zagen en daarmee komen wij de winter door. Ik doe daar niet zielig over want als je dat toelaat dan heb je op het laatst de kop vol modder, dan zit je nergens meer lekker.

Exposeer je veel?

Dit voorjaar heb ik 5 exposities en ik denk dat dat heel bijzonder is. Als ik werk verkoop, is dat vaak onder de voorwaarde dat ik het weer mag gebruiken voor tentoonstellingen. Ik werk nl. in series en de beste werken uit zo'n serie worden het eerst verkocht.

